

Szemfényvesztő kéjutazás

Poincaré elnök kéjutazik. Az olyan előkelő, sőt legelőkelőbb állású francia, mint ő, persze nem magánszórakozásképpen utazik ebben a háborús világban. Amikor ő tehát a multkoriban — *soissons* nagy vereség után *Elszászba* utazott, annak bizonyára volt valami politiko-taktikai célja. Harcászati szükségességből úgy ásdott Nyugaton a németek stratégiai vonala, hogy Elzászban egy vékonyka sávot nem szállottak meg. Ott tehát ma francia katonák állanak. Miután pedig Franciaország és Németország között Elzász miatt folyik az élet-halál küzdelem, természetesen, hogy minden talpalattnyi elzászi föld aranyértéket képvisel a franciák szemében. De a különös nagy értéket képviselhet az a bizonyos csikocská, az elzászi földön *Poincaré* szemében. Ha valami baj éri a francia hadsereget, ha a franciák türelmetlenkednek az álló harcok miatt, ha a franciáknak eszébe jut, hogy országuk északi részében nagy területen ott állanak a németek, ha az orosz gőzhenger, minduntalan robban, ahelyett, hogy lehangolódna az entente ellenségeit és azzal szertefoszlanak az oroszokba vetett vérmes és véres entente-remények, akkor ott van az az elzászi *vigaszcikocská*, mely elég nagy ahhoz, hogy *Poincaré* és kísérete, a megfelelő statisztika-személyzettel — 1—200 iskolásgyermekek kokárdával és külön erre az alkalomra reszelt torokkal — elférjen rajta és a franciáknak, szövetségeseiknek és a semlegeseknek a franciasajtó kikiáltása és görög-tüze mellett a legszemfényvesztőbb büvészeivel vetekedő előadást tartson. Elzász! Az áhitott Elzász! Ime, az elnök ott jár, ünneplik, a nép boldog, hogy végre ismét stb!... Ez kell a franciának, a könnyen hevülőeknek, a lobbanékonyoknak. Egy kis zöld abszint, egy kis mámor! Mint tudja a francia sajtó mámorba ejteni a közönségét, annak bizonyosságául hozzuk az egyik francia lapnak a cikkét, amelyben

Poincaré elzászi látogatásáról így számol be:

„Poincaré háborús utazásai közben sok időt töltött a Vogézekben és az *Elszászban* működő hadaknál. Kísérője *Millerand* volt. Megvizsgálták a előrehaladt föld- és sáncmunkálatokat *Epinal* és *Belfort* környékén, megállapították, hogy az egészségügyi szolgálat a legkitünőbb, az élelemmel való ellátás és posta pedig kifogástalanul pontos. Az elnök hosszasan foglalkozott a sebesültekkel és betegekkel, miközben alkalma volt azok csodálatos erkölcsi erejéről meggyőződni. Mindenkihez volt egy-két vigasztaló szava.

Az alpesi vadászok zászlóaljával is találkozott, akikhez annak idején mint kapitány ő is tartozott. *Joffre* tábornok javaslatára több tiszt mellé tüzte a *becsületrend* szalagját, az altiszteknek pedig a *katonai érdem*. A vadászok az elnököt *megható fogadtatásban* részesítették.

Poincaré azután három különböző helyen (Névtelen helyen?) látogatta meg az *elzászi* csapatokat. Midőn *Urhés*-be érkezett és jóvetelének híre elterjedt a lakosság és a katonaság versenyezve rohant elébe, folyton ezt kiabálva: „Éljen Franciaország! Éljen a francia Elzász!”

Az elnök kénytelen volt gépkocsijából leszállani és *folytonos ünneplések között* gyalog bejárni a főbb utcákat. Az öreg asszonyok *sírtak*, a leányok *kendőiket lobogtatták*, a gyermekek *éltették*. Közben a leányok és asszonyok *esokrokkal halmozták* el. Számtalan házon *ott lengett a francia lobogó*.

Poincaré vagy *husz elzászi várost* (?) járt be és mindenütt *megható fogadtatásban* volt része. Egy helyen (miért nem árulja el, hogy hol?) az elnök megköszönte a tanácsnak azt az *üdvözlő feliratot*, amelyben biztosították a lakosság *afölötti örömről*, hogy ismét Franciaországhoz tartoznak.

Poincaré egy másik helységben (nevet kérünk!), az iskolában *sok kis leány köszönetét fogadta*, akiknek Poincaré felesége *játékokat küldött*. Ezek a leánykák *elénekelték*

Poincarének a *Marseillaisét*. (Miért ne, a szép játékokért?).

Massevauxban (végre egy név!) *különös lelkesedéssel* fogadták. Minden ház *fellobo-gózva*. A polgármester, a tanács, a pap és egyéb leökelőségek, mind *azon való örömi-nek adtak kifejezést*, hogy városuk ismét francia lett. Poincaré *megható szavakkal* felelt. A jelenlevőknek *könnyben usztak a szemeik*. *Kitüntetés* *tüzött fel* két elzászinak a mellére, akik már 1870-ben is kaptak díszérmet. *Zokogtak*, amikor az elnök *megölelte őket*. Poincaré a szegényeknek kétezer frankot adott. Innen *Belfortha* ment, ahonnan *zajos éljenések* közt még este elutazott.

Na, ez igazán megható. Csak azt nem tudjuk, a zokogásig vagy a neveltségig megható a francia elnöknek ezen meg nem neveztett — mert valószínűleg még a holdban sem létező — helységekben való ünnepeztetése. Az oroszokkal való szoros viszony következtében most a *mazuri* és *grodnoi* vereségek alkalmából ismét visszasíthat az elzászi vigaszcikocskára egy kis bufelejtőre.

Hindenburg levelei

az 1870—71. háborúról.

Hindenburg résztvett a negyvennégy esztendő előtti német-francia háborúban. Jellemét, lelkét, fényes tulajdonságait visszatükröztetik azok a levelek, amelyeket a különböző harcokról szülőihez intézett. Ezek a levelek most napvilágot láttak abban a hatalmas és már annyiszor megénekelt könyvben, amelyet a családi okmányok felhasználásával *Hindenburg* Bernhardt, a tábornok fiúvére írt a nagy hadvezérrel. Néhány szemelvényt közlünk alább ezekből a levelekből.

A *Saint Marie* melletti táborban, a harc-téren, 1870. augusztus 19-én. Közlöm veletek, hogy *csuda által életben maradtam*. *Saint Privat* mellett nagy csatánk volt, melyben ezredünket érzékeny veszteségek érték. Ép most temettünk el tizenkét tisztet és két őrmestert. Huszonhárom tisztünk pedig könnyebb-nehezebb sebeket kapott. A két zászlóaljadutás halott, az ezredadutás sebesült. Első századunk százhusz embert veszített. A gyalogsági zászlóali ezer ember helyett csak kétszáz emberből áll. A francia golyószórók ádázul működtek, de mi *rendületlenül mentünk előre*. Parancsnokommal együtt egyhuzamban lovon ültünk és dacára, hogy folytonosan erős tüzből állottunk, Isten akaratából még sem történt semmi bajunk.

A faluban rettenetes harc dult *szurony-nyal és puskaggyal*, melynek borzalmasságát csak fokozta az eszthomály. Mindkét félről elkeseredetten folyt a harc és *mindkét oldalon palakokban ömlött a vér*. Azonban mi *rendületlenül megtettük kötelességünket és győztünk*. Most szinte meg sem tudom utólag érteni, hogy az egész idő alatt milyen hidegvérű tudtam maradni. Az ütközet folyamán többször néztem az óramra és az egyes harc-eseményeket ott lóháton jegyeztem ceruzáival a könyvembe. *Parancsnokom fölterjesztett a*

F O G A K
szájpadlás
nélkül.

Az általam készített

rágásra kitűnően használható a valódi fogaktól fel nem ismerhető, az eredeti fogakat teljesen pótolják. Készíték továbbá arany koronákat és levehető arany hidakat jutányos árák mellett. Vidékiek 12 óra alatt lesznek kielégítve

Barta Ágoston fogtechnikus
SZEDED, KIGYO-UTCA 1. SZ.
TELEFON 1364.

vaskeresztrel való kitüntetésre... A csatának eredménye, ha így nevezhetjük, az, hogy a francia hadtestek Metzbe vonultak, hol csapataink körülzárták és kiéheztetik őket. *Mi pedig megyünk tovább Páris felé!* Ami a franciákat illeti, róluk az a véleményem, hogy *igen vitézül harcoltak*. Erősen tartották magukat és annyit lövöldöztek, amennyire csak képesek voltak. Igaz, hogy *aránylag kevés lövésük talált*. Még meg kell említenem, hogy unokaöcsém, Pál, hősiiesen küzdve megsebesült és nemsokára meghalt. Utolsó szavai ezek voltak: „*Győztünk? Akkor nyugodtan halok meg.*” W. mellett temettük el.

— *Baudrecourt*, 1870. augusztus 25. A francia lovasság nem sokat ér, ellenben a gyalogság kitartóan harcol. Szakadatlanul tüzelnek, nem is céloznak, azonban tüzelésüknek mégis van némi hatása, mert a sok, légyként röpködő golyó közül számos mégis csak célt ér. Sohasem láttam még olyan áttekinthető harcot, mint a *Saint Privat* mellett. Az egyes csapatok felvonulását és összecsapását egészen világosan lehetett látni. A falvakban az emeletes kőházak, melyeket magas kőfal kerít, szinte arra vannak teremelve, hogy a defenzív harcnak alapul szolgáljanak. Ez a körülmény magyarázza meg *nagy veszteségeinket*.

— *Sedani csatátér*, 1870. szeptember hó 2-án. Tegnap megint csatában voltunk és *fényesen győztünk*. Ezredünk aránylag keveset szenvedett, mert a mi szárnyunkon inkább tűzéségi harc volt. *A franciák egyik része megfutott és Sedanba menekült, a másik részét formálisan körükerítettük*. A franciák vitézül viselkedtek, azonban gránátjaink nagy pusztításokat vittek véghez köztük. A harcban számos foglyot ejtettünk, kik közül sokan olyan elvetemültek voltak, hogy fogságukba való esésük után *orozva rálöttek társ-társainkra*.

— Jelenleg lejtős vidéken táborozunk. Ma megtekintettem a csatateret. Rengeteg azon a francia halott. Francia útegek tűzérei és lovai *élettelenül a helyükön vannak*. Mindenfelé hullák hevernek. Sok ezer puskát, számos golyószórót és egy zászlót is zsákmányoltunk. A foglyok között sok a tarka és zuáv, valamennyien igazi *bestiák*. Kegyetlenek. Nyakig beásták magukat a földbe és vadul lövöldöztek. El kell ismerni, hogy a franciák bátran viselkedtek. A francia császár, mint hallom, fogságba esett és királyunknál tartózkodik. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy fognak a dolgok alakulni. *Wimpfen* francia tábornok, aki Sedanban átvette a parancsnokságot, vonakodik magát megadni. Nagyon kellett vigyáznunk, hogy felvonulásunk alkalmával valahogy át ne lépjük Belgium határát.

— *Villieres le Belle*, 1871. január 14. Röviden közlöm, hogy a ma éjjeli kitérés alkalmával egészséges maradtam. Az ellenség háromszor támadt Bourget ellen, nagyon jól is csinálta, de *mindannyiszor visszavertük*. Ostromágyunk is beleszóltak a harcba s így a franciáknak bizonyára érzékeny veszteségei voltak, mit azonban a sötétség miatt nem bírtunk megállapítani. Azt hiszem, az ellenség ezzel a támadással nem akart egyebet, mint *kifürkészni erődítési munkálatainkat*, melyek serényen folynak. Tegnap *keresztapa* lettem. Második legényem, aki tartalékos, apa lett és engem kért meg keresztapának. Magam siettem a feleségének levelet írni, a melyben tudattam vele, hogy a keresztapásgot elfogadom és a gyermek részére egy Napoleondórt mellékeltem, de kikötöttem, hogy a fiu neve Vilmos legyen.

— *Versailles*, Avenue de Paris, 1871. január 18-án. Sok üdvözlét és kurtán csak azt tudatom veletek, hogy ide vezényelték a császárkoronázásra. Valamennyi ezredből egy tisztet és egy altisztet küldtek ide. Délben 1 órakor lesz meg a nagy szertartás és akkor